

Roman Panáček
MILOSLAV POŽÁR - FOTOGRAF

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Opava 2015

Roman Panáček

MILOSLAV POŽÁR – FOTOGRAF
MILOSLAV POŽÁR – PHOTOGRAPHER

Teoretická bakalářská práce

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: prof. Mgr. Jindřich Štreit
Oponent: odb. as. Mgr. Josef Moucha

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tůrčí fotografie

Opava 2015

Abstrakt

Tématem mojí bakalářské práce je osobnost Miloslava Požára, jehož dílo shledávám jako stále svěží a inspirativní, s přesahem nejen ve fotografii, ale rovněž v dalších oblastech výtvarného umění. Svým pojednáním bych rád seznámil širší veřejnost s tvorbou a životem tohoto významného aktéra kulturního dění nejen na Rýmařovsku. Představuji Miloslava Požára jako nositele stálých obrazových hodnot, které jdou mimo rámec okresu, ale i za hranice naší země. Při hodnocení jsem kladl důraz na určité Požárové soubory nebo obsahově a obrazově významné fotografie.

Abstract

The theme of my bachelor's work is personality of Miloslav Požár, whose work I still find as fresh and inspiring, with overlap not only in photography, but also within other areas of fine arts. With my work I would like to inform the general public with the creation and life of this outstanding actor of numerous cultural events in Rýmařov, that go beyond the district, but also beyond the borders of our country. In the evaluation I have been emphasizing certain Požár's series or some content and visually significant photographs.

Klíčová slova

Miloslav Požár, Fotografie česká, pop art, skupina Aktual

Key words

Miloslav Požár, Czech Photography, pop art, Aktual group

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Roman PANÁČEK**
Osobní číslo: **F100784**
Studijní program: **B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obor: **Tvůrčí fotografie**
Název tématu: **T: Miloslav Požár Fotograf**
Téma anglicky: **T: Miloslav Požár Photographer**
Zadávací ústav: **Institut tvůrčí fotografie**

Zásady pro vypracování:

Práce na téma dílo fotografa Miloslava Požára.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Rozhovory s Miloslavem Požárem.

Vedoucí bakalářské práce: **Prof. Mgr. Jindřich ŠTREIT**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **10. ledna 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **4. května 2015**

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 11. ledna 2015

Poděkování:

Především bych rád poděkoval Miloslavu Požárovi, který mi svou tvorbou a vztahem k výtvarnému umění velmi pomohl ve vlastním tvůrčím hledání a orientaci; za jeho důvěru, poskytnuté materiály a čas, který se mnou trávil. Děkuji Jindřichu Štreitovi za pomoc s volbou tématu, trpělivost a laskavost spojené s vedením této práce. Dále děkuji Bohumilu Švédovi za poskytnutí dobových archiválií. Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování svým spolužákům, kteří pro mne byli velkou inspirací a povzbuzením ve chvílích, kdy jsem se cítil bezradný. Zvláštní podíl úcty patří mojí ženě Petře, bez jejíž podpory bych studium a závěrečnou práci nedovedl ke zdárnému konci.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně za použití dále uvedených pramenů a záznamů mnou vedených rozhovorů s Miloslavem Požárem.

Souhlasím se zveřejněním v Univerzitní knihovně Slezské univerzity v Opavě, v knihovně Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na webových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

Roman Panáček

v Novém Poli 2015

Miloslav Požár, foto RP, březen 2014

Obsah

I. Předmluva.....	9
II. Úvod.....	11
III. Tvorba – současnost.....	12
IV. Stručný životopis.....	18
V. I. Tvorba – vlivy.....	19
V. II. Tvorba – fotografické začátky.....	21
V. III. Tvorba – 70. léta (Rýmařov).....	24
V. IV. Tvorba – 80. léta (Rýmařov) – 1. část.....	33
Intermezzo.....	35
V. IV. Tvorba – 80. léta (Rýmařov) – 2. část	37
V. V. Tvorba – 90. léta – nové milénium.....	40
V. VI. Tvorba – Fotoklony.....	43
VI. Závěr	46
VII. Výstavy.....	48
VIII. Jmenný rejstřík.....	50
IX. Přílohy:.....	51

„Rýmařov, mýtické město.“

I. Předmluva

„...Rýmařov, to je mýtické město...!“, prohlásil při své návštěvě Rýmařova v únoru 2007 výtvarník Vladimír Kokolia, který v galerii Octopus v prostorách Městského muzea zahajoval výstavu svých obrazů a grafik. Přestože Vladimír Kokolia v Rýmařově nikdy nežil a jeho návštěva trvala jen několik hodin, myslím si, že tato slova s sebou nesou jistou dávku pravdy.

Do Rýmařova jsem se přistěhoval v roce 1994. Navzdory tomu, že jsem se narodil v malé jihomoravské vesnici v okrese Kyjov, zapustil jsem v tomto drsném horském prostředí velmi rychle kořeny. Krátce po svém přistěhování jsem se začal setkávat s lidmi, kteří mají blízko k výtvarnému umění. K vůdčím osobnostem kulturního dění na Rýmařovsku patřili Miloslav Požár, člen Octopu – místního volného sdružení výtvarníků. Určitá část publika zná Požára spíše díky jeho výtvarné činnosti v oblasti grafiky, kresby a malby, jeho fotografická tvorba má ale srovnatelnou důležitost a k jeho dílu bezesporu náleží. Osobně jeho dílo shledávám jako stále svěží a inspirativní, s přesahem nejen ve fotografii, ale rovněž v dalších oblastech výtvarného umění. Ve své závěrečné práci na Institutu tvůrčí fotografie se pokusím zmapovat fotografickou tvorbu tohoto všestranně nadaného umělce.

Miloslav Požár - Rogalista (1982)

Letní

Ač za dva dny Perseidy zmizí
nevlez jsem z balkónu na kopec
co rychle mizí v záření komet či hvězd v posledním tažení.
Přišlo mi vhod, že když jsem to kdysi zažil
zajít jen na záchod
Aach! (Zde se nic nemění).
Zapnout zip kalhot, pak už jen televizi!
Snad co mne nemine, to uvidím i s Grygarem, ve Zprávách!

MiPo

II. Úvod

MILOSLAV POŽÁR – básník, estét, fotograf, galerista, geolog, grafik, houbař, kamarád, malíř, muzejník, paleontolog, polyhistor, potapěč, sběratel, tiskař, turista, výrobce hraček a hudebních nástrojů,...

Pro mne jeden ze dvou nejvýznamnějších lidí, kteří mi velkou měrou pomáhají chápat svět umění.

(foto: Roman Panáček, 2014)

BALKON, ten obyčejný panelákový prostor ve druhém patře sídlištního domu v ulici Bratří Hlaviců ve Vsetíně, je v současnosti světem, kde penzista Miloslav Požár tráví většinu svého života (denního a často i nočního). Útlý prostor, jehož průzor nechrání skleněná zástěna moderních lodžii, ale ve větru se třepetající tibetské vlaječky. Prostor zaplněný rozličnou veteší, nalezenými předměty, starými kostěnými brýlemi, barevnými umělohmotnými zapalovači, šnečími ulitami, korálky, kamínky, sklíčky, špendlíky, vršky, špunty, torzy vyhozených mobilních telefonů...

Prostor o pár metrech čtverečních, kde Miloslav Požár píše básně, poslouchá rádio, popíjí biklu (původem dalmatská směs kozího mléka s mladým červeným vínem – Miloslavem připravený nápoj z kefiru a vína sudového), kouří ručně balené cigarety, vyřezává, kreslí, fotografuje mobilním telefonem, pozoruje blízké okolí, občas prohodí pár slov se sousedy, jen tak sedí a odpočívá...

„...občas si připadám jako mol, kterého tady denně někdo zabíjí...“ (audio RP 13.3.2015).

III. Tvorba – současnost

ŽÁRSKÝ, POŽÁR, VATRA

Mobilní telefon je jedním z hlavních Miloslavových spojení se světem, přáteli. Kromě standardní funkce telefonování posílá Miloslav Požár prostřednictvím SMS zpráv verše kamarádům, jeho optikou snímá balkonová zátiší i nedalekou krajinu, nativním grafickým softwarem pořízené fotografie edituje, upravuje, ořezává...

Zatím poslední výstavu fotografií pořízených mobilním telefonem organizuje Miloslav Požár spolu s dalším fotografem a kolegou Danem Žárským v kině Vatra v lednu 2014 ve Vsetíně. Iniciátorem setkání těchto dvou vsetínských občanů byl fotograf Jindřich Štreit, dlouholetý přítel obou autorů. Soudím, že pro oba pány je toto nové přátelství oboustranným přínosem.

plakát k výstavě

Pod názvem „Záchod, balkon“ byla výstava fotografií ve výstavních prostorách vsetínského kina Vatra zahájena ve čtvrtek 23. ledna 2014. Když mne Miloslav Požár na podzim roku 2013 o připravované akci informoval, po delší době jsem z jeho hlasu a rozpoložení cítil upřímnou radost. V okamžiku, kdy mi prozradil příjmení spoluautora, musel jsem se pousmát. Když mě pak začátkem roku na výstavu zval a sdělil mi místo konání, nahlas jsem se rozesmál. Slovní spojení Žárský, Požár a Vatra mi přišlo geniálně samozřejmé i potutelné zároveň.

K instalaci fotografií měl každý autor k dispozici jednu stěnu výstavních prostor kina. Fotografie byly zasazeny po dvojicích v prostých kliprámech, Miloslav Požár vystavil 16 fotografií, Dan Žárský o jednu méně. Vernisáž uvedl Požárův kolega Žárský, nejen slovem, ale také hrou na klávesy a zpěvem. Básně Miloslava Požára recitovala jeho dcera Klára.

Střídmý počet vystavených děl odpovídal danému místu (v obou případech), ale o to intenzivněji výsledné obrazy působily. Za zmínku stojí popis metodiky, podle které Miloslav tvoří finální výstavní zvětšeniny. Fotografie pořízené a zpracované mobilním telefonem nechává nazvětšovat v minilabu na klasické pohlednice, vybrané snímky mu známý skenuje do počítačového prostředí a požadované formáty pak tiskne na laserové tiskárně, což je s ohledem na kvalitativní omezení vstupu logické a „finančně šetrné“.

Ke svému zatím poslednímu cyklu fotografií, vytvářenému několik let právě mobilním telefonem, Miloslav říká:

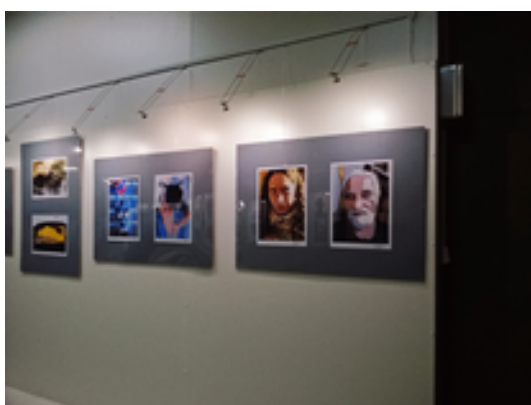
„...Ted', když žiju na balkoně, eliminuju všechno, co mě v životě potkalo, aby to do mého světa nezasahovalo, abych byl konečně svobodný a netrpěl vlivy, které jsou vždycky nepřátelské a našel z toho východisko potenciálně vedoucí k tvorbě. Nechci, aby mě někdo omezoval, protože jsem zranitelný a citlivý, ale taky mám co říct...zatracně co říct, dokud nezemřu. Čerpám obrazy, když se stanou. To nejsou aranžmá, to není naspekulované nebo vytvořené, prostě se to stane a když se mi zdá, že to je pěkné, tak to vyfotím, to je všechno...“
(audio RP 23.1.2014).

Tématem nejnovějšího Požárova souboru je jedno konkrétní místo a odkrývání jeho intimních částí. Prostor balkonu není nekonečný, i když v něm autor tráví velkou část svého dne (i noci). Dalo by se říci, že celková podoba fotografií odpovídá Požárově životní filosofii, kterou je určitá forma zen buddhismu. Nechybí v nich duchovní rozměr, niterná zamyšlenost, klid, formální čistota, střídmost vyjadřovacích prostředků, určitá dávka humoru či nadsázky.

Výtvarník zobrazuje fotografovaný objekt tak, aby znázorňoval něco jiného. Výslednou formu fotografií podřizuje vnitřní náladě a rozpoložení, podstatou je Miloslavův smysl pro detail i celkový tvůrčí záběr, které se jako dlouhá stužka vinou jeho rozmanitou tvorbou.

Dovolím si zde s nadsázkou určité srovnání se slavným Sudkovým souborem „Okno mého ateliéru“, který musí být pro každého citlivého diváka velkým zdrojem inspirace. Podobně jako u Josefa Sudka, který fotografuje jedno ze svých nejkrásnějších témat ve velmi intimním prostředí svého ateliéru, nachází Miloslav Požár sídlištní balkon jako místo pro vznik velice osobitých a niterných fotografických zátiší. Jeho balkon představuje nevelký ohraničený čtyřstěn, v němž se autor střetává s dennodenní realitou, přičemž objevuje a odkrývá drobné příběhy věcí denní potřeby po vzoru *object trouvé*.

V sérii balkonových fotografií se do určité míry prolínají autorova grafická i malířská tvorba. Miloslav neváhá vsoupat do snímků fyzicky, kdy určitou část fotografie například zatmaví fixou, aby tak výslednou podobu objektu ještě více zjednodušil, zvýraznil (např. záběr s názvem *Jeptiška*). Také škála barevnosti zachycených snímků odpovídá výtvarnickově smyslu pro jednotnost a vizuální čistotu fotografované scény. Možnost domýšlení dalších asociací a vnímání symboličnosti zobrazených předmětů nechává na divákovi.

z výstavy

rozhovor pro televizi

(foto: Roman Panáček, 2014)

Výběr z fotografií, které tvořily výstavní soubor Miloslava Požára.

Hlava II

Jeptiška

Démon

Ježíš

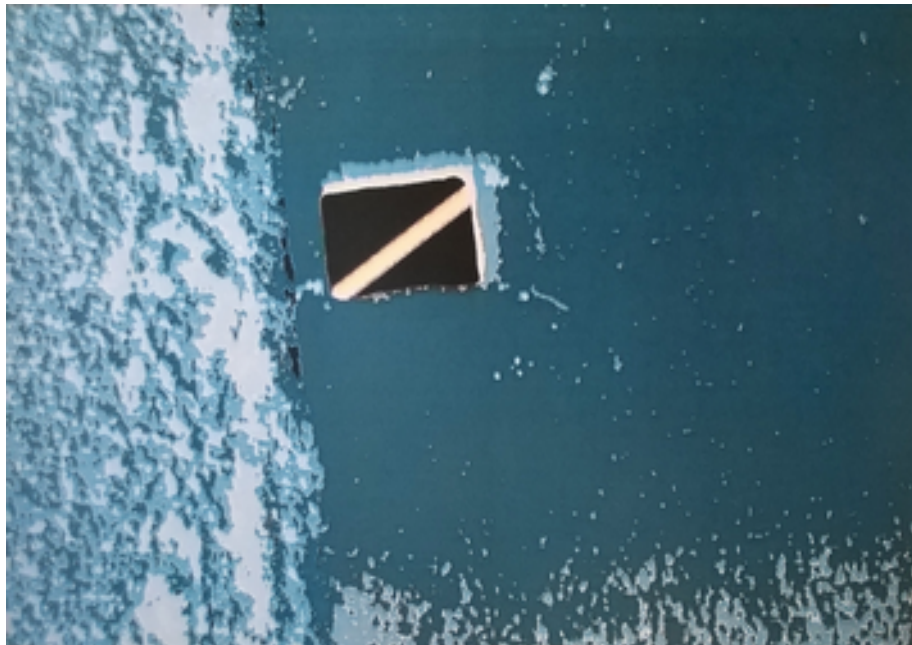
Ležící

Mršina

Šunka

Znamení

IV. Stručný životopis

Miloslav Požár se narodil v roce 1946 v Náměšti nad Oslavou. V letech 1948 – 1994 žil na Bruntálsku, v bývalých Sudetech. Do Vsetína se odstěhoval roku 1994 a pobývá zde dodnes. Vystudoval Střední průmyslovou školu hornickou a geologickou v Příbrami. Výtvarné umění studoval soukromě v ateliérech Karla Nepraše a Bedřicha Dlouhého v Praze v letech 1964 – 1969. Fotografii v letech 1977 – 1980 ve Škole výtvarné fotografie při ústředním výboru Svazu českých fotografů v Brně, kurz lektorů a porotců Amatérské fotografie ÚKVČ v Praze v letech 1980 – 1982.

Pracoval jako geolog v podnicích Geologický průzkum, pozdějším Unigeu. Po převratu pracoval jako referent a vedoucí odboru kultury na Okresním úřadě v Bruntále. Na stejné instituci působil také jako tiskový mluvčí, diplomat, grafik a tiskař. Po odchodu do Vsetína byl prodavačem barev v soukromé firmě, dále asistentem ředitele, dokumentaristou fotoarchivu, výstavářem a kurátorem geologických sbírek Muzea regionu Valašsko ve Vsetíně.

Po odchodu do důchodu píše básně a fotografuje v domácím vězení, důsledně na balkoně ve druhém patře panelového domu v ulici Bratří Hlaviců, kde se většinou odehrávají všechny náměty jeho tvorby.

P.S. Autor je dosud žijící ilustrací teze Karla Marxe, že člověk budoucnosti by měl být vychován a vzdělán tak, aby mohl vykonávat nezbytné funkce, práci a postavení v jakýchkoli přírodních či společenských podmínkách.¹

¹ Z výstavy v kině Vatra 23.1. – 23.2.2014

V. I. Tvorba – vlivy

Miloslav Požár se narodil v roce 1946 v Náměšti nad Oslavou jako druhé dítě a první syn Dagmary a Miloslava Požárových. Měl o dva roky starší sestru Danuši, v roce 1951 přichází na svět mladší sestra Aja a v roce 1954 poslední ze tří sourozenců bratr Radim. Když byly malému Miloslavovi dva roky, přestěhovala se rodina do Horního Města, vysídlené sudetské obce v podhůří Jeseníků. Matka byla vyučená švadlena, ale udělala si aprobaci a pracovala v mateřské škole jako učitelka. Když bylo Miloslavovi pět let, vytvořila v jednom opuštěném bytě malou modlitebnu s husitským oltářem. Malý Miloslav byl již od dětství velmi zručný a vyrobil svou první rukodělnou práci – motiv husitského kalichu. Matka kalich našila na samet a dekoraci poté používala na samotném oltáři. Tato skromná bohoslužebna se stala terčem státní bezpečnosti, matku mnohokrát vyslychali, což posléze způsobilo její předčasné úmrtí.

Z dětství Miloslavovi dost negativně utkvěla vzpomínka na první třídu, kdy ho matka přihlásila do náboženství k faráři Františku Vaňákovi. Ten malého chlapce učil katechismu, ale Miloslav byl z jeho hodin strašně nešťastný. A tak svou maminku prosil, aby ho z náboženství vypsal, aby tam nemusel chodit...

„...Vaňák mě učil katechizmu, což byla taková jezuitská hrůza, kterou jsem jako dítě prožil v první třídě. Uprosil jsem matku, abych tam chodit nemusel. No... a pak si představ, že se Vaňák stal arcibiskupem a Požár mu udělal klíč k městu Rýmařovu, který mu i osobně předával na olomouckém arcibiskupství...no není to síla? Nakreslit, nechat udělat... i s kazetou... celý můj život byl podobnými zážitkami dost poznamenaný...”

(audio RP 23.4.2014).

Významný vliv na Miloslavovu malou duši měli oba jeho dědečci. Jeden byl sedlákem a hospodským, chlapec s ním jezdil s voly na pole. Když před jeho očima dědeček vyrobil nějaký předmět k užívání, byl Miloslav doslova uhranutý, jeho rukodělnost zůstává ve výtvarníkově myslí celý život.

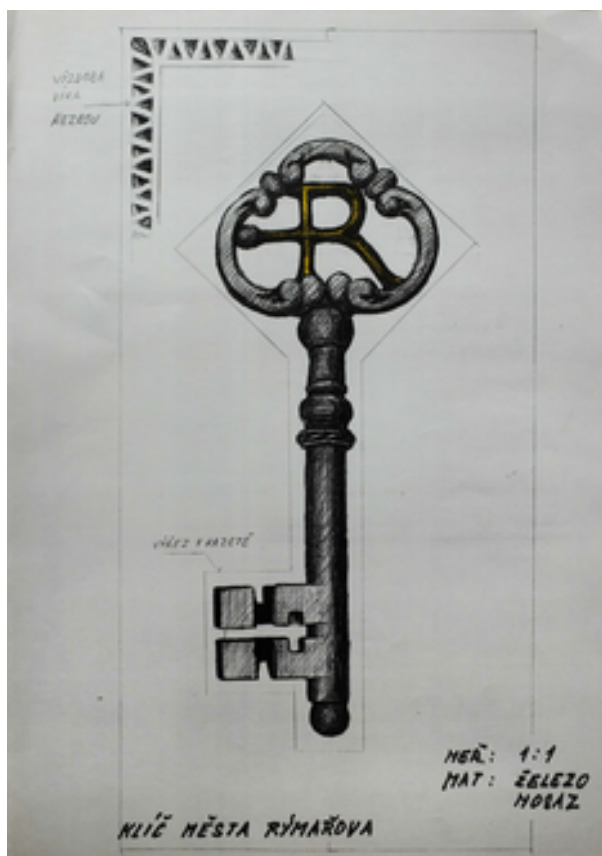
„...Dědeček mě naučil spoustu věcí, on mi ukázal ty zásadní věci...i řemeslné, třeba přede mnou vyrobil za hodinu hrábě, já jsem to viděl...dědeček udělá za hodinu hrábě..no tak jsem čuměl. Taky to ve mně zůstalo na celý život, že on to umí. Dědeček, když si mě chtěl získat, tak si mě odvedl do zahrádky a řekl: „Toto je tabák, ten si pěstuju, protože kouřím

a nebudu platit žádný daně..." On si pěstoval tabák a řekl to pětiletému, šestiletému dítěti..."

Druhý dědeček pracoval jako sklenář, později jako dekorátér nábytku. Už od útlejšího věku se živil coby tovaryš. Pocházel z dobré rodiny, ale jako hodně mladý utekl od matky z Náměšti do Vídně na zkušenou. Práce byla náročná, musel nosit brašny se sklem a nářadím, což postihlo jeho nevyvinutou páteř, takže se z něj v dospělosti stal hrbáč.

„...Druhý dědeček byl sklenářem, pracoval s uměním, protože zarámoval obrazy, později pracoval jako nábytkový dekorátér, uměl řemeslo, které mi vlastně předal. Já nemám jiné řemeslo, než to, které jsem pochytil od těchto dvou starých prarodičů..."

(audio RP 23.4.2014).

Návrh na realizovaný Klíč města Rýmařova pro arcibiskupa

Františka Vaňáka (Miloslav Požár)

V. II. Tvorba – fotografické začátky

Miloslav Požár začal fotografovat v útlém dětství, kdy mu maminka koupila první fotoaparát značky Pionýr. Fotoaparát měl již z výroby špatně osazený objektiv, což se projevvalo určitými nedokonalostmi ve výsledném obraze, ale Miloslav s přístrojem fotografoval do svých 25 let.

„...Maminka měla kamaráda, fotografa z Horního Města, který fotil Flexaretou. Dělal akty mé sestry, fotografie si zvětšoval sám. Matka mu dala vyvolat pár mých filmů. Když je zpracoval, tak prostě zjistil, že dělám fotografické obrazy, a když z filmů udělal fotky, matka byla spokojená a já jsem byl nadšený, že něco umím, že umím pracovat se světlem, že pracuju obrazově s tím, jak se svět jeví šestiletému děcku...“ (audio RP 23.4.2014).

Po základní škole šel mladý Miloslav Požár studovat do Příbrami na Střední průmyslovou školu hornickou a geologickou. Matka mu o prázdninách domluvila brigádu na šachtě v Horním Městě. Jednalo se o fyzicky velmi namáhavou práci. Jako čtrnáctiletý pracoval Miloslav většinou na nočních směnách, v kolektivu ostatních havířů to neměl snadné, nesnášeli ho kvůli původu rodičů. Musel tahat stokilové vytěžené vozíky a sbíječkou pak čistit hlušinu. Vydělal si necelých tisíc korun, za které si koupil první kinofilmový fotoaparát značky Optineta. Díky tomu, že měli na střední škole fotokomoru, začal si fotografie vyvolávat sám. Papíry a filmy byly stále dostupnější a tak mohl svou dovednost intenzivně rozvíjet. Bohužel ze studentských let se nedochovaly fotografie ani negativy, tvorbu tedy není možné doložit ukázkami vytvořených prací.

„...Fotografie pro mě představovala možnosti objevů, takže musela zahrnovat všechno. Vždycky v mé výtvarné tvorbě šlo o náhodu nebo o přesvědčení, takže když mi fotografie přihrála náhodu, to znamená zjevení něčeho, tak jsem to udělal. Ne, že bych si vyloženě vybíral nebo měl témata...samozřejmě, že jsem miloval akty, chtěl jsem udělat akty krásné ženy, samozřejmě, že když jsem procházel krajinou, vyfotil jsem zátiší zapomenuté krajiny, kterou nikdo nikdy nenavštívil, nikdy si ji nezamiloval, ale já jsem pocítil, že toto je ta krajina, kterou chci vyfotografovat. Tíhnul jsem k životu v osamocení a v prožití toho, co tady ještě zbývá. Tak jsem to fotil, protože pro mě to bylo něco neuvěřitelného, nádherného. Protože tam byl ten pocit, pocit toho, odkud jsme, kam patříme, čeho bychom si měli vážit a co je tak zranitelné a maličké, že si toho ani nedokážeme všimnout. Jenomže my jsme toho

součástí, tak to musíme nějakým způsobem fixovat a chránit, aspoň sami v sobě nebo ve své tvorbě, i když tomu třeba nakonec nikdo neporozumí...” (audio RP 23.4.2014).

Část ranější tvorby Miloslava Požára je úzce spjata s potápěčským klubem, který za dob studií založili společně s příbramskými kamarády. Svou první podvodní fotografii vytvořil Miloslav tak, že na vodní hladinu položil potápěčskou masku a přes ní vyfotografoval kinofilmovou Optinetou raka na dně jezírka v prostoru hráze. Neexistující trh takřka s každým předmětem lidské činnosti přiměl zručného výtvarníka k vyrobení vlastního vodotěsného pouzdra pro svůj fotoaparát – stačily k tomu kus staré pneumatiky, sklo a lepidlo. S takto vytvořenou technikou se Miloslav pravidelně potápěl v bazénech i v přírodních tocích a rybnících. Během podvodních návštěv pořídil výtvarně zajímavé kompozice, fotografie s velice zvláštní, až surreálnou atmosférou.

bez názvu (70. léta)

V průběhu středoškolských studií se Miloslav zabýval výtvarným uměním stále intenzivněji, pravidelně navštěvoval ateliér v příbramském kulturním domě. Ateliér vedl sochař Miloslav Hruška, který do Příbrami dojížděl z Prahy. Zde Miloslav Požár tvořil portréty z hlíny, po dovršení osmnáctého roku věku pak kresby aktů. Současně jezdil do Prahy do divadla Na Zábradlí, kde se seznámil s režisérem Janem Grossmanem a který mladého Požára posílá do ateliéru Karla Nepraše. Ve stejné době se Miloslav zamiloval do obrazů Bedřicha Dlouhého, do jehož ateliéru pak docházel soukromě dalších pět let.

Ve čtvrtém ročníku střední školy si výtvarně nadaný Miloslav podal přihlášku na Akademii výtvarných umění v Praze. Byla to doba nesvobody, kdy se školy musely k dalšímu možnému studiu svých absolventů vyjadřovat formou doporučení. To Miloslav nedostává, protože ředitel školy neviděl důvod, proč by měl člověk s hornickým vzděláním studovat tak odlišný a vzdálený obor.

Po maturitě se mladý Miloslav cítil být bezbranný, člověk vržený do světa, se kterým si nevěděl rady. Po absolvování střední školy bývaly zaběhnutou praxí tzv. umístěnky – člověk musel nastoupit do zaměstnání a do místa, které mu bylo direktivně předem určeno. Miloslav nastoupil jako dělník v Prefě Příbram, podniku spadajícímu pod Jáchymovské doly. V továrně jezdil s vysokozdvizným vozíkem, pracoval jako vazač jeřábu i v dalších dělnických profesích. Znovu se pokusil přihlásit na AVU, ale opět bez úspěchu. V příbramské Prefě ho zastihl v roce 1965 povolávací rozkaz na základní vojenskou službu, kterou Miloslav nastoupil do Rychnova nad Kněžnou a kde pobýval celé dva roky. Teprve během vojenské služby se mladý Miloslav seznámil s reálným světem a společností v její ryzí podobě. Zde se ještě pokusil potřetí přihlásit na akademii, opět s negativním výsledkem.

Určitý význam mělo pro Miloslava Požára setkání s Milanem Knížákem. Spolu s bývalým spolužákem Ivanem Landou se účastnili happeningu „Demonstrace jednoho 1964“. Knížáka tenkrát policie odvedla, ale Požár se spolužákem Landou v happeningu pokračovali hrou na píšťalku (koupenu toho dne na Václavském náměstí). Miloslav Požár se pak stal členem skupiny Aktual (1965–1968) a Knížákovi posílal vlastní návrhy různých happeningů.

V. III. Tvorba – 70. léta (Rýmařov)

Po ukončení základní vojenské služby v roce 1967 se Miloslav Požár vrátil do Horního Města. Nastoupil do rýmařovského podniku Geologický průzkum jako kolektor. V roce 1969 se seznámil se svou budoucí ženou Almou, se kterou se o rok později oženil. Ve stejné době získali družstevní byt v Rýmařově, do kterého se společně přestěhovali. V témže roce Miloslav ukončil studium malby u Bedřicha Dlouhého. Ovlivněn svým učitelem a zároveň již nějaký čas fascinován pop artem, ustupuje fotografie do pozadí a výtvarník se naplno začal věnovat technikám malby a grafiky. Z klasického sklepa panelového domu si vytvořil malý stylizovaný ateliér, kde s velkou vervou vytvářel stříkané obrazy (s pomocí amatérsky vyrobeného kompresoru z motorku, který vymontoval ze starého matčina vysavače). K Miloslavově značné nevoli si ale sousedé začali po nějakém čase stěžovat na acetonový zápach, který výtvarníkovu činnost provázal, takže byl nucený od technik upustit. Vůle tvořit byla ale silnější a tak ateliér přebudoval na fotokomoru, zakoupil si japonský středoformátový fotoaparát Yashica a opět se vrátil k fotografování.

„...Zakázali mi jedno umění, tak jsem dělal jiné...“ (audio RP 23.4.2014)

V Geologickém průzkumu, kde pracoval, potkal několik podobně naladěných fotografů a společně založili menší střediskový fotokroužek. Získali společenskou místnost, kterou přetvořili na fotokomoru, vytvořili si peněžní fond, kam pravidelně ukládali 50 korun. Miloslav Požár dokonce získal několikaleté předplatné zahraničního fotografického časopisu ze Švýcarska, díky němuž měli možnost sledovat kvalitně zpracované a prezentované aktuální trendy ve světové fotografii. Společně užívali podnikovou fotokomoru, své fotografie pravidelně vystavovali v administrativní budově na vlastnoručně vyrobených panelech.

Miloslav Požár svou fotografickou tvorbu nečlenil do ohraničených souborů či celků. Toto relativně mladé médium však výtvarníkovi nabízelo nové možnosti uměleckého vyjádření.

Sloužila k využití jejich specifických možností a k obohacení škály tvorby o další aktuální problémy. Samotná fotografie sice netvoří páteřní osu v autorově tvorbě, ale rozšiřuje a obohacuje jeho vlastní vyjadřovací prostředky.

V zaměstnání postupně vznikly některé reportážní portréty Miloslavových kolegů. V prostředí, které výtvarník dobře zná a kde jsou na přítomnost jeho fotoaparátu zvyklí, zachytil atmosféru i náladu v jednoduchých, přímočarých kompozicích. Prostřednictvím čistých výřezů a jasných gest fotografovaných dáva autor vyniknout obyčejným lidským emocím, náladám, příběhům.

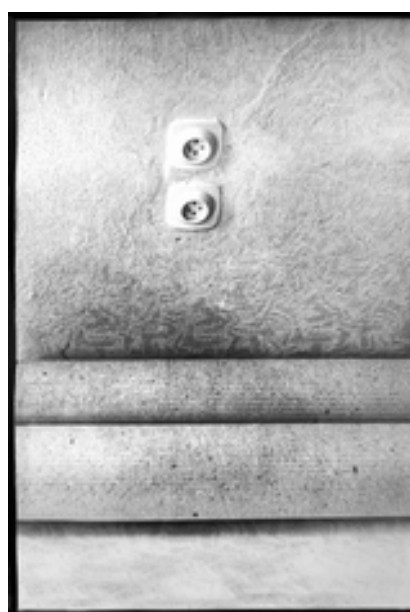
V soukromí pak fotografoval své známé, např. dvojčata Grossovy; také zde lze pozorovat cit autora pro zachycení pomíjivosti okamžiku a dynamiky situace.

Díky zaujetí městem a prostorem, v němž žije, vytvářel Miloslav Požár na svých toulkách snímky zdí a struktur, rozličných městských zákoutí, zátiší. Dílem tak navázal na československou informelní fotografii, která ve své době rozšířila experimentální pokusy s abstrakcí ze třicátých a čtyřicátých let. Autor ve svých obrazech využil významové zkratky, vytvářel zajímavá vizuální propojení, čisté lineární členění oživil méně i více čitelným kontrapunktem. Jednotlivé fotografie pojmenovával jednoduchými názvy prostých lyrizujícího vysvětlování – „Struktura“, „Zásuvky“; výsledný dojem ponechával na imaginaci, pozorovacích schopnostech a zkušenostech každého diváka.

Struktura

Zásuvky

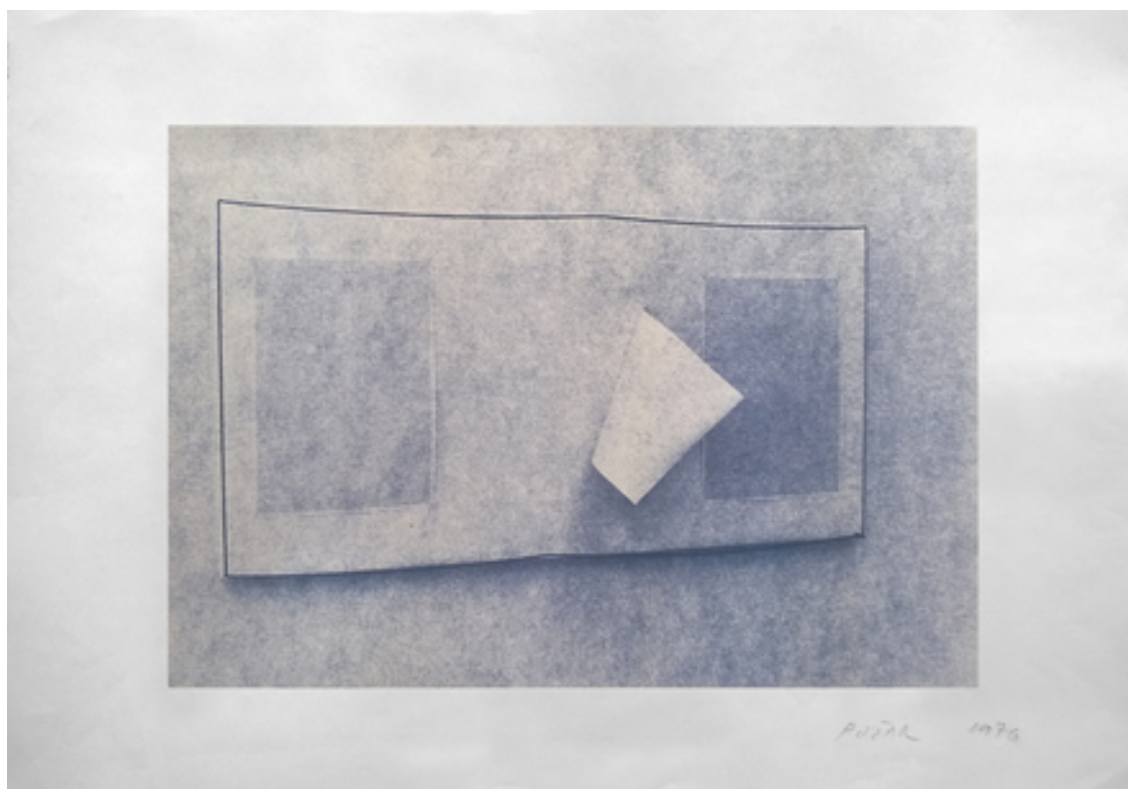
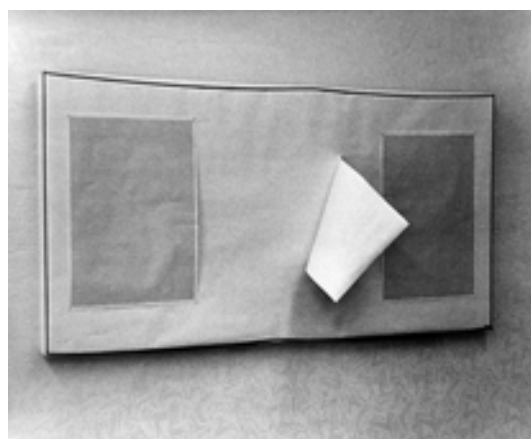

Zrcadlo

Škodovka

Miloslav Požár není pouze fotografem, ale výtvarníkem využívajícím fotografii jako jeden z prostředků uměleckého vyjádření, což ilustrují následující snímky. Při jedné instalaci závodního fotoklubu Miloslav zjistil, že se jedna jeho vystavená fotografie částečně odlepila od podkladu. Autor celý panel nafotografoval, film zpracoval a za použití jiné techniky vytvořil monochromní grafický list. Využil tak specifické možnosti fotografie k obohacení škály své mnohotvárné tvorby.

grafický list, 1976

Další ukázkou různorodého přístupu Miloslava Požára k tvorbě jsou barevné koláže z počátku 70. let inspirované pop artem. Výtvarník v nich použil techniku sítotisku v kombinaci s emailem. Jde o jakousi vícevrstvou ironizující hru, ve které autorův tvůrčí algoritmus jakoby neznal hranic a kde velmi vtipným způsobem zobrazení reaguje na realitu, v níž sám žije. Vyfotografované figury jsou zde multiplikovány a jako puzzle skládány do výsledného prostředí, které je tvořeno čistou barevnou plochou nebo jednoduchým krajinným pozadím.

Ležící akt na žluté, sítotisk 1970

Snídaně v trávě, email a sítotisk na plátně, 1970

V roce 1971 se Požárovi narodilo první dítě, dcera Klára. Za další 3 roky v roce 1974 přišel na svět syn Jakub; autor se na čas plně soustředil na zabezpečení rodinného zázemí. Ve volných chvílích tvořil velké množství pracovních fotografií pro podnikové středisko. V první polovině 70. let se seznamuje s Jindřichem Štreitem, který v té době intenzivně fotograficky dokumentuje život ve vesnicích na Rýmařovsku. Toto setkání se brzy mění v přátelství a společně s osobností malíře Bedřicha Dlouhého je tento umělec dalším velkým impulsem v Miloslavově tvůrčím životě.

V roce 1977 se s Jindřichem Štreitem setkává na Škole výtvarné fotografie v Brně. Miloslav Požár Během studií pořídil množství snímků zaměřených na plnění jednotlivých školních zadání. Na beatovém festivalu v Brně fotografoval svým kinofilmovým Nikonem vypjaté emoce v publiku. Na zachycené fotografii je precizně zarámovaná scéna, v níž byl čas zastaven v jedineč-

ném okamžiku, důležitém pro zachování napětí mezi hlavními aktéry. Požárovi se tak podařilo vytvořit hodnotnou reportážní momentku s trvalým sdělením.

U snímku chlapce stojícího uprostřed opuštěných panelákových stěn využil autor dalších možností fotografie. Prostřednictvím různých obrazových struktur akcentuje pocity, které do snímku při jeho pořízení vložil a které může divák při pohledu na fotografii prožít. Je zde patrný vliv vlny humanistické dokumentární fotografie, jehož hlavním představitelem v tehdejší Československu byli právě sovinecký fotograf Jindřich Štreit nebo ostravský Viktor Kolář.

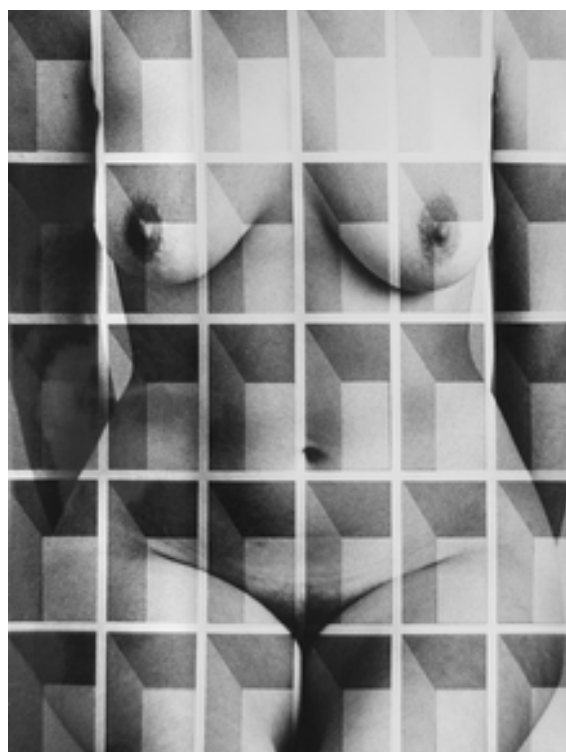
V letech 1980 – 1982 navštěvoval Miloslav Požár školení lektorů a porotců amatérské fotografie ÚKVČ v Praze. Kurz zakončil prací s názvem „Matematické principy vyhodnocování soutěží“. Po absolvování kurzu mohl jezdit po okrese jako porotce, hodnotit výsledky fotografických soutěží a pomáhat ostatním s pořádáním výstav. Z vybraných fotografií rovněž organizoval výstavy v rýmařovském domě kultury.

S výtvarnými principy, které Miloslav Požár používá v malbě i grafice, souvisí autorovo pojetí ztvárnění aktu. Pro ilustraci jsem použil dílo z roku 1969, k jehož vytvoření Miloslav využil techniku sítotisku čerpající z pořízené černobílé fotografie.

Mužský akt, 1969

Prostředkem k vytvoření dalšího, čistě fotografického aktu, bylo zvětšování negativu s ženským torzem v temné komoře technikou mnohonásobné expozice přes vyřezané šablony. Výsledkem je formálně velmi neobvyklé a působivé dílo, které opět ukazuje provázanost různorodých výtvarných technik, které Miloslav Požár ve svém tvůrčím přístupu k tvorbě kombinuje a používá.

Při pořizování fotografií do „rodinného alba“ využívá Miloslav Požár principů podobných těm, ze kterých čerpá v celé své dosavadní tvorbě. Důležitými stavebními kameny tvorby snímků jsou zachycený okamžik bez zbytečného romantizujícího balastu, světlo, nálada a vyvážená obrazová skladba. Vznikají tak nadčasové a krásné portréty blízkých, které divákovi zpřístupňují autorův cit pro zachycení jedinečné atmosféry i osobnosti portrétovaných.

Klára (1974)

Jakub (1980)

V. IV. Tvorba – 80. léta (Rýmařov) – 1. část

Od osmdesátých let minulého století patřil Miloslav Požár k neúnavným organizátorům kulturního života a výstavnictví v Rýmařově. Na jejich počátku přebírá vedení rýmařovského fotoklubu. Ten vznikl v roce 1962 jako součást závodního klubu ROH (později pracoval pod Jednotným kulturním střediskem JKS Rýmařov). Zakládání různých fotografických spolků pod hlavičkou oficiální státní organizace bývalo v éře totalitního režimu docela populární. Patřilo k možným východiskům, jak se společně setkávat a tvořit, třebaže fotografie v tehdejším Československu byla jedním z mála médií, kterým se dostávalo poměrně velké míry svobody vyjádření.

Předním členem fotoklubu byl například Jaroslav Němec (12.4.1906 – 2.10.2004), zakladatel a ředitel první české měšťanské školy v Rýmařově a významný představitel předválečné i poválečné generace fotografů. Ten se mimo jiné svou badatelskou a dokumentační činností zasloužil o to, že se do povědomí širší veřejnosti dostává Karel Schinzel, rodák z Edrovic u Rýmařova a vynálezce technologických postupů při zpracování barevné fotografie, na které získal desítky důležitých světových patentů (jež zakoupila například americká společnost Kodak). Na počest tohoto znamenitého vědce inicioval rýmařovský fotoklub fotografickou soutěž v barevné fotografii – „O cenu Karla Schinzela“, která se pod nezměněným názvem koná každé dva roky dodnes.

krajina

Fotoklub se pravidelně účastnil různých fotografických soutěží, známých jako Mapové okruhy. V roce 1970 se podílel na vydání knihy fotografií s názvem „Rýmařov“, u které text i fotografie zajistili členové klubu. Kromě standardních fotografických aktivit fotoklub usiloval o záchranu klášterní kaple Panny Marie Lourdské na Sokolovské ulici, která v té době sloužila jako skladiště textilních stavů. Členové fotoklubu podali návrh na vybudování výstavní síně v těchto prostorách, bohužel realizace se nakonec neuskutečnila. Fotoklub v pozdější době rovněž inicioval vyhotovení pamětní desky k připomenutí slavného rýmařovského rodáka Karla Schinzela, která je umístěna na jeho rodném domě v Edrovicích (dnešní Hospoda U Hrozna). Někteří členové fotoklubu se individuálně účastnili celostátních soutěží, včetně Národní amatérské fotografické soutěže AMFO.

„Do fotokroužku jsem přišel v době, kdy jej vedl pan Rozsívál. Vedle fotokomory byla veřejná klubovna, kam docházely různé spolky. Tam jsme si vytvořili první malou galerii, kde jsme začali vystavovat svoje fotografie. Potom jsme začali pořádat různé soutěže, v té době už fotokroužek organizoval soutěže O Karla Schinzela, my jsme se začali zúčastňovat mapových okruhů. Tenkrát jsem si začal dělat s Jindrou Štreitem kurz lektorů. Díky tomu jsme mohli jezdit po celém okrese jako porotci, hodnotit fotky v soutěžích a pomáhat ostatním s pořádáním výstav. Nejlepší fotografie jsme pak vystavovali v domě kultury v Rýmařově.“

„Těsně před revolucí už bylo fotografů málo, kroužek pak zanikl, ale zároveň vznikl KAV (Klub angažovaných výtvarníků). Vytvořili jsme druhou výstavní síň v přízemí v kulturáku, panely nám vyrobili v Okále. Dělal se výstavy Josefa Čapka, Františka Tichého, Jiřího Žlebka, Jiřího Jílka, Oldřicha Šembery...; měl jsem známou v olomoucké galerii, paní Yvonnu Boháčovou, která nám půjčovala jejich sbírky, tenkrát ještě takříkajíc na hubu, na čestné slovo. Vybíralo se dobrovolné vstupné, aby kluci, co hlídají výstavu, měli na pivo.“
(audio RP 23.4.2014)

Foto: Marek Zoth – z instalace výstavy, 1987

Intermezzo

Karel Schinzel – rodák z Edrovic u Rýmařova. Jeden z nejvýznamnějších vynálezců technologických postupů při zpracování barevné fotografie. Během svého života podal celkem dvěstěpadesát amerických, anglických, německých a rakouských patentů a kromě barevné fotografie posunul technický vývoj kupředu také v oblasti zvukového filmu, tiskařské a rentgenové techniky.

Karel Schinzel se narodil 20. prosince 1886 jako prvorozený syn hostinského Karla a Marie Schinzelových v Edrovicích, dnes místní části Rýmařova v domě, kde měl otec pohostinství. Hostinská živnost na malé vsi příliš nevynášela, a tak se rodina přestěhovala v roce 1896 do Opavy, kde se jeho otec zabýval živností zcela odlišnou od původní, výrobou a prodejem žaluzií. Karel měl otcovu uvedenou živnost převzít, ale vše bylo jinak. V Opavě sice vystudoval dvouletou obchodní školu, ale jeho zájem se stále více upíral k chemii. Nešel pracovat k otci, ale nastoupil jako účetní v chemické továrně Gustava Hella v Komárově. Tam měl totiž příležitost experimentovat ve výrobních postupech fotografie.

Již 8. dubna 1905 podal mladý Schinzel patentní přihlášku „Postup hotovení barevných fotografií“ a byl mu udělen rakouský patent. Firma Gustava Hella mu umožnila si doplnit vzdělání, když jej přeložila ke své vídeňské pobočce. Ve Vídni pak při zaměstnání vystudoval jak gymnázium (1908), tak řádně Vysokou školu technickou, kde v r. 1912 získal titul inženýra. Potom se vrátil do komárovské mateřské továrny, ale za války byl odveden k výrobě třaskavin. Výzkumně na této problematice pracoval u firmy Wetzler et Co. v Brucku-Kyralhydě. Napsal disertační práci o získání manitu a sorbitu pro výbušniny. 23. 12. 1919 byl na vídeňské technice promován na doktora technických věd. Po krátkém působení ve Vídni se vrátil v r. 1922 do Opavy, kde bydlíště svého otce na Beethovenově nám. č. 4 (dnes nám. Svobody) proměnil v chemickou výzkumnou laboratoř, ze které vyšla řada patentů světového významu.

Výsledky svých výzkumů zveřejnil v časopise Das Lichtbild a tím na sebe upozornil německou firmu Agfa a americkou firmu Kodak. Kodak od něj v té době odkoupil celkem 27 patentů a v roce 1937 pro tuto firmu pracoval v Rochesteru a v Londýně na zlepšení procesu Kodachrome.

V roce 1938 se usadil v Badenu nedaleko Vídně. Zde ho však postihla katastrofa – při bombardování Badenu byla zničena jeho výzkumná laboratoř i knihovna s mnoha zápisky

a výkresy. Začátkem listopadu 1951 ztrácí Karel Schinzel nenadále zrak a 23. listopadu umírá. Jeho ostatky byly uloženy na hřbitově ve Vídni.

Karel Schinzel má na zdi svého rodného domu v Edrovicích u Rýmařova umístěnu bronzovou pamětní desku a rýmařovští fotografové na jeho počest již více než dvě desetiletí pořádají soutěž barevné fotografie „O cenu Karla Schinzela.“²

Pohled na rodný dům Karla Schinzela (nyní Hospoda U Hrozna) a detail stěny s jeho pamětní deskou.

(foto: Roman Panáček, 2015)

² PhDr. Josef Gebauer (web města Opava); Liana Melecká, DNES

V. IV. Tvorba – 80. léta (Rýmařov) – 2. část

Rovněž v 80. letech Miloslav Požár propojoval své fotografické práce prolínáním různých tvůrčích přístupů s další svou tvorbou. Viděnou realitu cizeluje směrem k obrazové čistotě a jednotnosti, podobně jako vytváří grafické listy. Jeho zátiší a krajiny jsou zpřítomněny, stávají se událostí. Pracuje s významy uvnitř jednotlivých obrazů, divákovi naznačuje vlastní prožitky, ukazuje, v čem žije, co je pro něj důležité.

Čárování, 1986

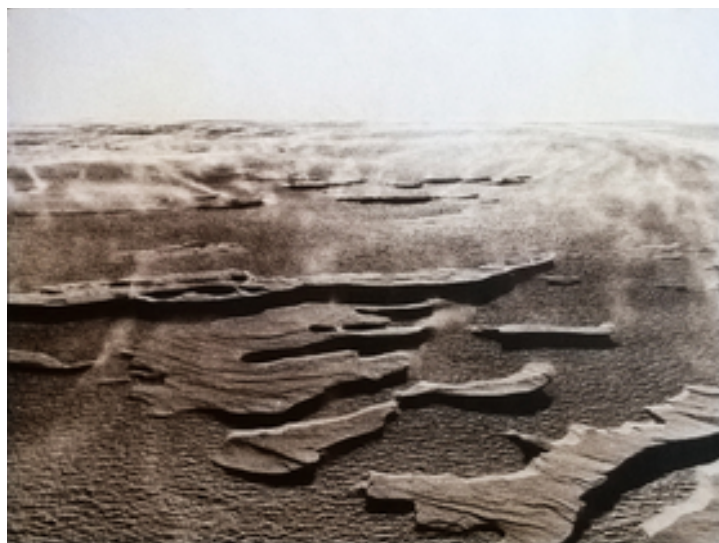
Světlo, 1986

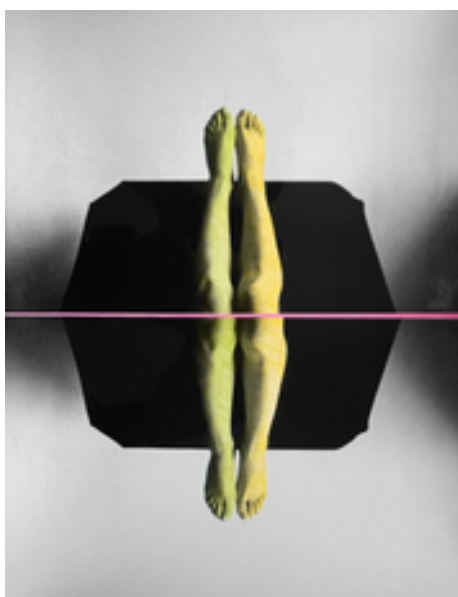
Na zastávce, 1986

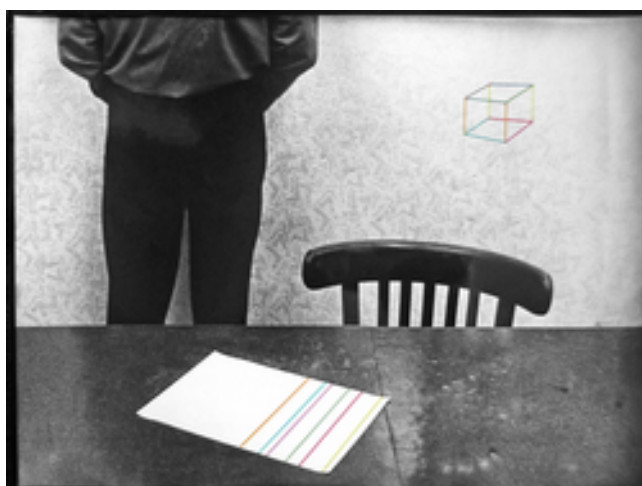
Cesta, 1986

Ostrov, 1986

Spojnice a paralely s ostatními technikami jsou zřejmě také na další části Požárový fotografické tvorby. Autor jednotlivé snímky koloroval prostřednictvím barevné kresby; stále je hravý, s duší dítěte. Z jeho prací nadále vyvěrá závan pop artové grotesky, jež volně proplouvá celým jeho dílem. Některé motivy duplikoval, jiné barevně akcentoval. Dává tím vyniknout určitým významovým tvaroslovím, které jsou nositeli dalších obsahových úrovní.

V. V. Tvorba – 90. léta – nové milénium

V období politických změn v bývalém Československu stál Miloslav Požár u zrodu rýmařovského Občanského fóra. Svého tvůrčího ducha a energii napíná na čas jiným směrem, ovšem ne na dlouho. Popřevratová euforie umožnila záhy také obnovu nesmyslně zlikvidovaných muzeí. V Rýmařově se na jeho vzniku podílejí Mgr. Jiří Karel společně s místními výtvarníky a nadšenci v čele s Miloslavem Požárem. Díky této oboustranné spolupráci vzniká při Městském Muzeu také menší galerie. Uskupení výtvarníků si po výstavě v německém Olchingu v roce 1993 zvolilo za svůj název jméno hlavonožce – Octopus. Stejně jméno pak v pozdějších letech dostává také samotná galerie, která do dnešních dní uspořádala desítky velmi reprezentativních a kvalitních výstav – jmenovitě například Olbrama Zoubka, Aleše Lamra, Dalibora Chatrného, Jindřicha Štreita, Věry Janouškové, Josefa Čapka, Jiřího Dostála, Bohuslava Reynka, Libora Vojkůvky, Oldřicha Šembery, Vladimíra Kokolii, Jana Herynka, Markéty Kuxové, Lubomíra a Adama Dostálových, Oskara Přindiše a mnoha dalších. Členové Octopu vystavují individuálně i společně, pojítkem jsou naprostá individuální originalita, moderní pojetí umění, ale i úzká přátelství a vzájemná inspirace.

V důsledku restrukturalizace podniku odešel Miloslav Požár po revoluci pracovat na Okresní úřad do Bruntálu jako pověřený referent na odboru kultury. V té době se Miloslavovi podařilo mimo jiné získat pro rýmařovskou smuteční síň plastiku Olbrama Zoubka. K podobným aktivitám náleží rovněž organizování instalace artefaktu rýmařovského rodáka Herberta Dlouhého na Divadelní ulici. Železná konstrukce kombinovaná s dřevěnými trámy, symbol smíření původních a dnešních obyvatel Rýmařova. Určitou dobu pracoval Miloslav Požár také jako tiskový mluvčí bruntálského přednosta okresního úřadu, naučil se dokonce ovládat tiskařský stroj, na kterém tiskl materiály pro úřad. Ve stejné době měl v kompetenci vytvoření součinnosti s německým partnerským okresem. Díky této spolupráci organizoval v Německu společné výstavy rýmařovského Octopu a výtvarníků partnerského města.

Na jaře 1994 se Miloslav Požár přestěhoval za novou partnerkou a její právě narozenou dcerkou do Vsetína. Pokoušel se o výtvarnou spolupráci s místní sklárnou, pro kterou připravil několik grafických návrhů užitého skla. Na pár měsíců nastoupil u soukromé firmy jako prodáváč barev. Začátkem roku 1995 vyhrál konkurz na organizačního asistenta ředitele vsetínského muzea. Po výměně ředitelů přešel na pozici kurátora geologických sbírek Vsetínska a asistenta výtvarníka. Z původního počtu asi 1200 kusů různých hornin do svého

odchodu na penzi sbírku rozšířil více než třikrát s množstvím velice cenných geologických exponátů.

Miloslav Požár je člověk obdařený mimořádnou zručností, představivostí a hravostí. V prostředí nové rodiny vyrobil velké množství rozličných dřevěných hraček, hudebních nástrojů, předmětů přírodních a historických národů. Jeho současný byt je vlastně jakýmsi minimuzeem hraček a hudebních nástrojů. Jako ukázkou této části Miloslavovy nezanedbatelné tvorby jsem vybral předměty, které ke mně promlouvají nejvíce a které v mé mysli navozují krásné vzpomínky na vlastní dětství.

Akrobat

Tank

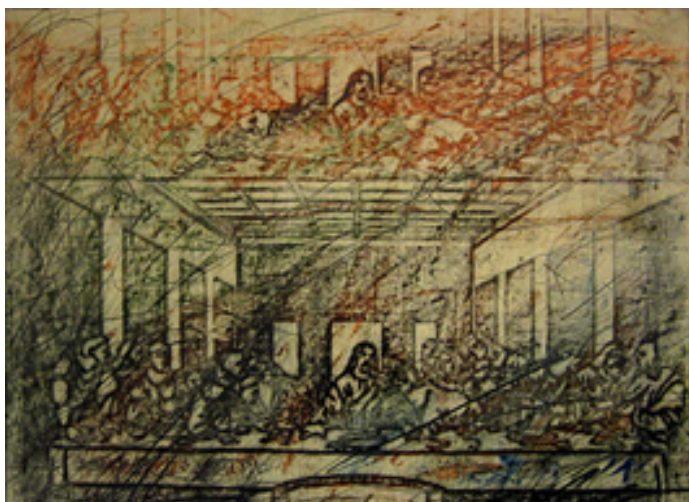

Bumerang

Bamboofon

Miloslav Požár se hodně věnoval nové rodině, zvelebování bytu, práci. S fotografováním na delší čas přestal. Fotokomoru neměl, vrátil se ale ke grafice, k linorytu. Říkal si, že pomocí grafických technik fotoaparát nahradí. Některá nová témata tisknul formou drobných grafik, jiná rozvíjel technikou kresby, částečně nahrazující fotografii a parafrázující některá díla klasiků světové malby. Zajímavá je technika jakéhosi ručního xeroxu, kdy prostřednictvím kresby v kombinaci s frotáží tuhou přes šablony napodobil slavná výtvarná díla. Podstatou nápadu této techniky jsou existenciální myšlenky zániku civilizace a následná touha přeživších jedinců a lidského ducha o napodobení obrazů, které se jim podaří odkrýt. Vlastní interpretace nalezených obrazů tak mohli vytvářet s minimálním požadavkem na znalosti a techniku.

Jeden a půl je více než dva

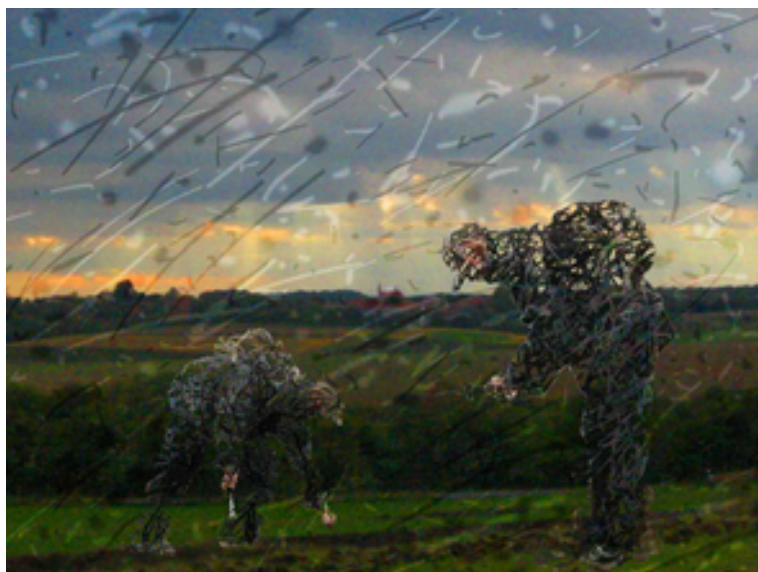
Vincent

V. VI. Tvorba – Fotoklony

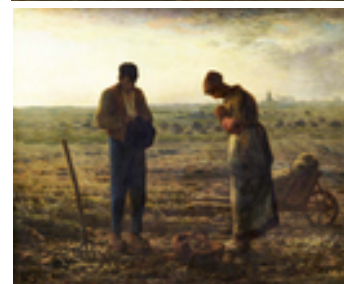
Technika frotáží dala volným plynutím času vzniknout předposlednímu, velmi kompaktnímu souboru fotografií pod názvem „Fotoklony“. Vytvářené fotografie jsou jakýmsi počítačovým mixem fotoobrazů, vznikajících postupně v roce 2003. Miloslav Požár navázal na dosud ověřené procesy vlastní tvorby a pomocí stále dostupnější a sofistikovanější počítačové techniky pracoval na obsahově i formálně silných a zajímavých fotografiích.

Prvotní inspiraci k této části své tvorby čerpal v impresionismu a jeho poetice. Jednu část souboru tvoří vlastní interpretace slavných děl. K realizaci si vybírá obrazy, které jsou jeho životním zkušenostem a prožitkům nejbližší. Patří k nim například díla „Klekání a „Sběračky klasů“ – oba od Jean-Francois Milleta. Miloslav se na jedné ze svých četných geologických cest po okolí Vsetína vyfotografoval pomocí dvojexpozice na poli při hledání zkamenělin. Výsledný snímek konfrontoval s Milletovým obrazem s podobným melancholickým světlem, rozestavěním hlavních postav i rituálností jejich konání. Sebe Miloslav Požár představil coby pracujícího geologa, který kope do země a rozbíjí nalezené horniny s fosíliemi ryb; dennodenní rituál, hold lidské práci, pokora a úcta k přírodě. Vytvořenou fotografii pak pomocí počítačové techniky dotvořil ve výsledný fotoobraz.

Sběračky klasů, J.F.Millet

Geologická rekonstrukce Milletova Klekání a Sběraček klasů, 2003

Klekání, J.F.Millet

Jiné fotografie Miloslav stylizuje na hranici kýče, s velkou mírou nadsázky a humoru je-
mu vlastnímu. Jako příklad uvádím snímky „Andělé nad Vsetínem“ a „Machu Picchu u Bečvy“.

Andělé nad Vsetínem, 2003

Machu Picchu u Bečvy, 2003

Poslední vybrané fotografie souboru jsou výrazem autorova obdivu ženské krásy. Nejedná se o klasický způsob ztvárnění aktu. Vyfotografované snímky v mnohém představují subjektivně dokumentární záznam reality, ale prostřednictvím následné počítačové stylizace jsou přetvořeny v esteticky působivé a sugestivní fotoobrazy.

Splav, 2003

U rybníka, 2003

VI. Závěr

„Nejvíc tvůrčí člověk, jakého znám..“ – asi takto bych mohl Miloslava Požára popsat jednou stručnou větou. Osobně jsem tohoto výtvarníka poznal až v dospělosti. Když jsem se ve svých třiceti letech přistěhoval do Rýmařova, neznal jsem takřka nikoho. Miloslav Požár společně s Jindřichem Štreitem a Vladimírem Měrákem patřili mezi první osobnosti výtvarného umění, se kterými jsem se seznámil a kteří mne pomohli do umění pozvolna zasvěcovat.

Ve své práci jsem se zavázal seznámit širší veřejnost s méně známou částí tvorby Miloslava Požára, a to s jeho dílem fotografickým. Postupným, v podstatě lineárním řazením života a díla, jsem se snažil rozkrýt a odhalit z mého pohledu obrazově a obsahově nejvýznamnější a nejucelenější fotografie či cykly, které mi autorův archiv ukázal. Snažil jsem se o zachycení vlivů a prostředí, které umělce ovlivnily nejvíce a které mohou být zajímavou sondou života výtvarníka narozeného a tvořícího převážně v druhé polovině minulého století.

Jsem si vědom toho, že v porovnání s jinými osobnostmi Československé fotografie představuje dílo Miloslava Požára pouze malý dílek velmi obsáhlé a ve světovém kontextu důležité mozaiky. Jsem ale upřímně rád, že ve své snaze o vykreslení této tvorby autora jsem sestavil obraz člověka s docela svérázným a zajímavým pohledem na svět, který mi je stále velmi blízký i sympatický zároveň. Jsem přesvědčený, že hlavně novější fotografie Miloslava Požára ukazují jeho nevěšdní a hravý rukopis a tvoří hodnotnou součást dědictví fotografie z naší malé země pro budoucí generace. Pevně věřím, že soustředěné fotografické práce Miloslava Požára překračují rámec obvyklé tvorby jiných autorů a že osloví fotografickou diváckou veřejnost.

Úplně na závěr doplním, že rčení „Jablko nepadá daleko od stromu“ platí v případě potomků Miloslava Požára u obou dětí. Dcera Klára Požárová (provdaná Mrkusová) vystudovala Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Kamenickém Šenově, obor výtvarné zpracování skla, rytí. Syn Jakub Požár vystudoval Školu uměleckých řemesel v Brně, obor Užitá grafika, dále promoval na VŠUP v Praze, ateliér ilustrace a grafiky u prof. Jiřího Šalamouna, v roce 1995 pobýval na stáži u Pavla Štechy, Ateliér fotografie.

*Detail vstupních dveří bytu M.Požára ve Vsetíně
(se jmenovkou, kukátkem a dřevěnou miniaturou).*

VII. Výstavy

- 1968 Praha, Ledeburské terasy
- 1970 Olomouc, Galerie pod podloubím (s V. Večeřou)
- 1976 Světlá Hora (s Jindřichem Štreitem)
- 1979 Prostějov (Hanácké divadlo)
Příbor Dům Kultury ROH
- 1981 Uničov, Spojený závodní klub ROH Uničovských strojíren
Sovinec, Galerie J.Štreita v bývalé škole
- 1985 Olomouc, Galerie pod podloubím (8.–22.3.1985, Denisova 5)

Účast na výstavách

- 1964 Příbram, výtvarníci Domu kultury
- 1976 Katowice (PLR) – Venus '76
Strakonice – Žena ve fotografii
Písek – Poezie ve fotografii
- 1980 Kamenický Šenov – Zlatý svícen
- 1984 Krakov – X. Medzynarodowe bienalle grafiki '84
- 1986 Krnov OB, fotografové OPS
- 1987 Břidličná, fotografové fotoklubu při JKS Rýmařov
Hranice – Objekt a voda
- 1988 Brno, 4. bienále fotografie přírody, Městské kulturní středisko
Ruda, Křížový vrch – Objekt a vítr – sympozium
Zlaté Hory, AS (s L. Dostálem a M.Kuksovou), skupina Odjinud
- 1990 Rýmařov, Malá galerie Domu kultury – Rýmařovský syndrom (17.11. – 30.11.1990)
- 1995 Vsetín kino Vatra, grafiky, kresby, výstava ZEN

- 2006 Galerie v Kapli, Bruntál – obrazy z let 1960 – 1995 (11.5. – 13.6.)
- 2007 Rožnov pod Radhoštěm, Městská knihovna – kresby (7.9. – 31.10.)
- 2014 Vsetín kino Vatra, Žárský, Požár – Záchod, balkon - fotografie (23.1. – 23.2.)
- 2015 Galerie Octopus – Městské muzeum Rýmařov, Žárský D., Požár M., Dostál L. –
– Záchod, balkon, chlív (30.5. – 28.5.)

Zastoupení ve sbírkách:

Česká republika – Muzeum Rýmařov, Německo – Galerie Okresního domu ve Friedbergu

Soukromé sbírky v České Republice, Německu a USA

Zakladatel a člen výtvarných skupin Odjinud a Octopus

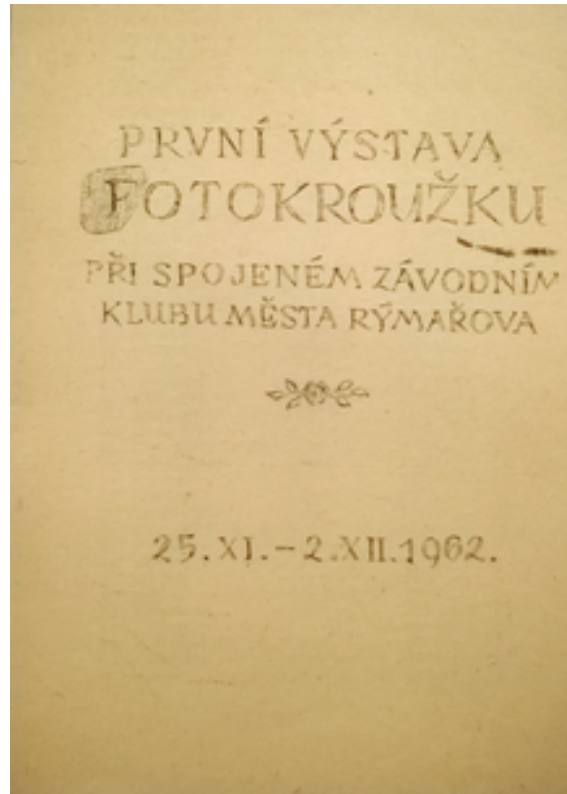
Ceny:

Čestné uznání za rozvoj výtvarné fotografie v okrese Bruntál KKS v Ostravě, 1980.

VIII. Jmenný rejstřík

- Boháčová, Yvonna...34
Čapek, Josef...34
Dlouhý, Bedřich...18, 23, 24, 29
Dlouhý, Herbert...40
Dostál, Jiří...40
Dostál, Adam...40
Dostál, Lubomír...40
Golář, Robert...58
Grossmann, Jan...23
Herynek, Jan...40
Hruška, Miloslav...23
Chatrný, Dalibor...40
Janoušková, Věra...40
Jílek, Jiří...34
Karel, Jiří...40, 59
Knížák, Milan...23
Kokolia, Vladimír...9, 40
Kolář, Viktor...29
Kuxová, Markéta...40
Lamr, Aleš...40
Landa, Ivan...23
Marx, Karel...18
Měrák, Vladimír...46
Millet, Jean-Francois...43
Nepraš, Karel...18, 23
Němec, Jaroslav...33
Požár, Jakub...46
Požárová (Mrkusová), Klára...46
Požár, Miloslav...19
Požárová, Dagmara...19
Přindiš, Oskar...40
Reynek, Bohuslav...40
Schinzel, Karel...33, 34, 35, 36
Sudek, Josef...14
Šalamoun, Jiří...46
Šembera, Oldřich...34, 40
Štecha, Pavel...46
Štreit, Jindřich...12, 29, 34, 40, 46
Švéda, Bohumil...51, 53, 54
Tichý, František...34
Vaňák, František...19, 20
Vojkůvka, Libor...40
Zoubek, Olbram...40
Zoth, Marek...34
Žárský, Dan...12, 13
Žlebek, Jiří...34

IX. Přílohy:

Obálka „katalogu“ první výstavy rýmařovského fotokroužku (archiv Bohumil Švéda)

1. První výstava	Bohemia	Elgus	41. Dělník	Letka	Bohemia
2. První výstava	Bohemia	Elgus	42. Dělník	Letka	Bohemia
3. První výstava	Bohemia	Elgus	43. Dělník	Letka	Bohemia
4. První výstava	Bohemia	Elgus	44. Dělník	Letka	Bohemia
5. První výstava	Bohemia	Elgus	45. Dělník	Letka	Bohemia
6. První výstava	Bohemia	Elgus	46. Dělník	Letka	Bohemia
7. První výstava	Bohemia	Elgus	47. Dělník	Letka	Bohemia
8. První výstava	Bohemia	Elgus	48. Dělník	Letka	Bohemia
9. První výstava	Bohemia	Elgus	49. Dělník	Letka	Bohemia
10. První výstava	Bohemia	Elgus	50. Dělník	Letka	Bohemia
11. První výstava	Bohemia	Elgus	51. Dělník	Letka	Bohemia
12. První výstava	Bohemia	Elgus	52. Dělník	Letka	Bohemia
13. První výstava	Bohemia	Elgus	53. Dělník	Letka	Bohemia
14. První výstava	Bohemia	Elgus	54. Dělník	Letka	Bohemia
15. První výstava	Bohemia	Elgus	55. Dělník	Letka	Bohemia
16. První výstava	Bohemia	Elgus	56. Dělník	Letka	Bohemia
17. První výstava	Bohemia	Elgus	57. Dělník	Letka	Bohemia
18. První výstava	Bohemia	Elgus	58. Dělník	Letka	Bohemia
19. První výstava	Bohemia	Elgus	59. Dělník	Letka	Bohemia
20. První výstava	Bohemia	Elgus	60. Dělník	Letka	Bohemia
21. První výstava	Bohemia	Elgus	61. Dělník	Letka	Bohemia
22. První výstava	Bohemia	Elgus	62. Dělník	Letka	Bohemia
23. První výstava	Bohemia	Elgus	63. Dělník	Letka	Bohemia
24. První výstava	Bohemia	Elgus	64. Dělník	Letka	Bohemia
25. První výstava	Bohemia	Elgus	65. Dělník	Letka	Bohemia
26. První výstava	Bohemia	Elgus	66. Dělník	Letka	Bohemia
27. První výstava	Bohemia	Elgus	67. Dělník	Letka	Bohemia
28. První výstava	Bohemia	Elgus	68. Dělník	Letka	Bohemia
29. První výstava	Bohemia	Elgus	69. Dělník	Letka	Bohemia
30. První výstava	Bohemia	Elgus	70. Dělník	Letka	Bohemia
31. První výstava	Bohemia	Elgus	71. Dělník	Letka	Bohemia
32. První výstava	Bohemia	Elgus	72. Dělník	Letka	Bohemia
33. První výstava	Bohemia	Elgus	73. Dělník	Letka	Bohemia
34. První výstava	Bohemia	Elgus	74. Dělník	Letka	Bohemia
35. První výstava	Bohemia	Elgus	75. Dělník	Letka	Bohemia
36. První výstava	Bohemia	Elgus	76. Dělník	Letka	Bohemia
37. První výstava	Bohemia	Elgus	77. Dělník	Letka	Bohemia
38. První výstava	Bohemia	Elgus	78. Dělník	Letka	Bohemia
39. První výstava	Bohemia	Elgus	79. Dělník	Letka	Bohemia
40. První výstava	Bohemia	Elgus	80. Dělník	Letka	Bohemia

Vnitřní stránky „katalogu“ první výstavy rýmařovského fotokroužku (archiv Bohumil Švéda)

M. Požár, asi 1987 (foto: Alma Požárová)

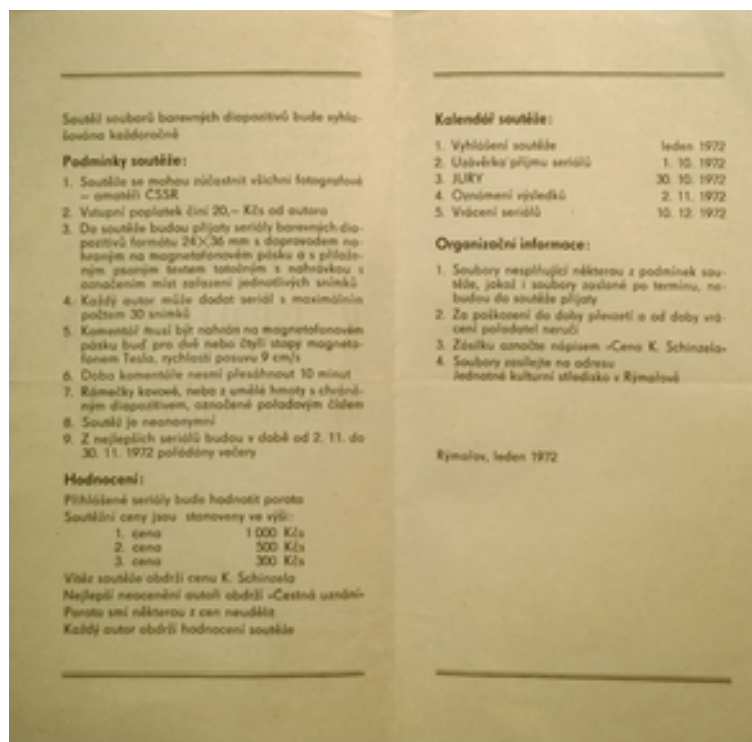

Bedřich Dlouhý ve svém ateliéru, nedatováno (foto: M.Požár)

Jednotné kulturní středisko v Rýmařově vyhlašuje
u příležitosti 85. narozenin zakladatele barevné
fotografie D. Ing. Karla Schinzela

I. ročník ceny K. SCHINZELA na téma: KRÁSY ZEMĚ

Cena je vyhlášena jako pocta rodáku, naroze-
nému v Rýmařově – místní části ědrovicích dne
20. prosince 1886

Pozvánka (obálka a vnitřní stránky) I. Ročníku soutěže
Cena K. Schinzela (archiv Bohumil Švéda)

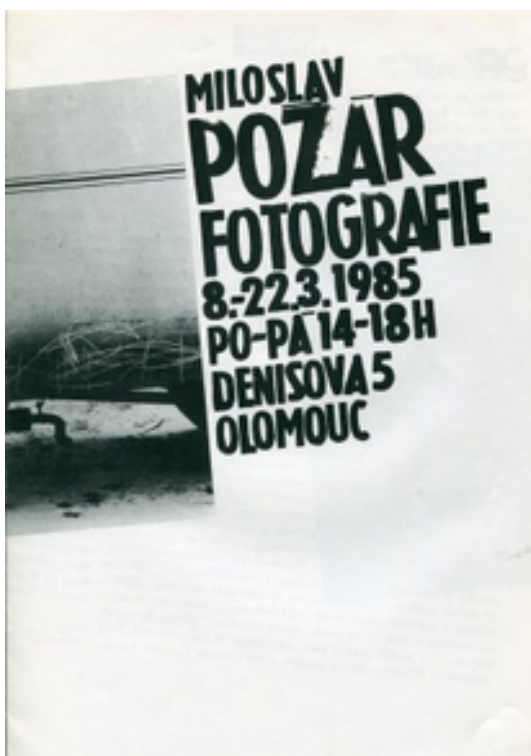

Fotografie z knihy „Rýmařov“ z roku 1970, u které text i fotografie zajistili členové rýmařovského fotoklubu. (autor: Bohumil Švéda)

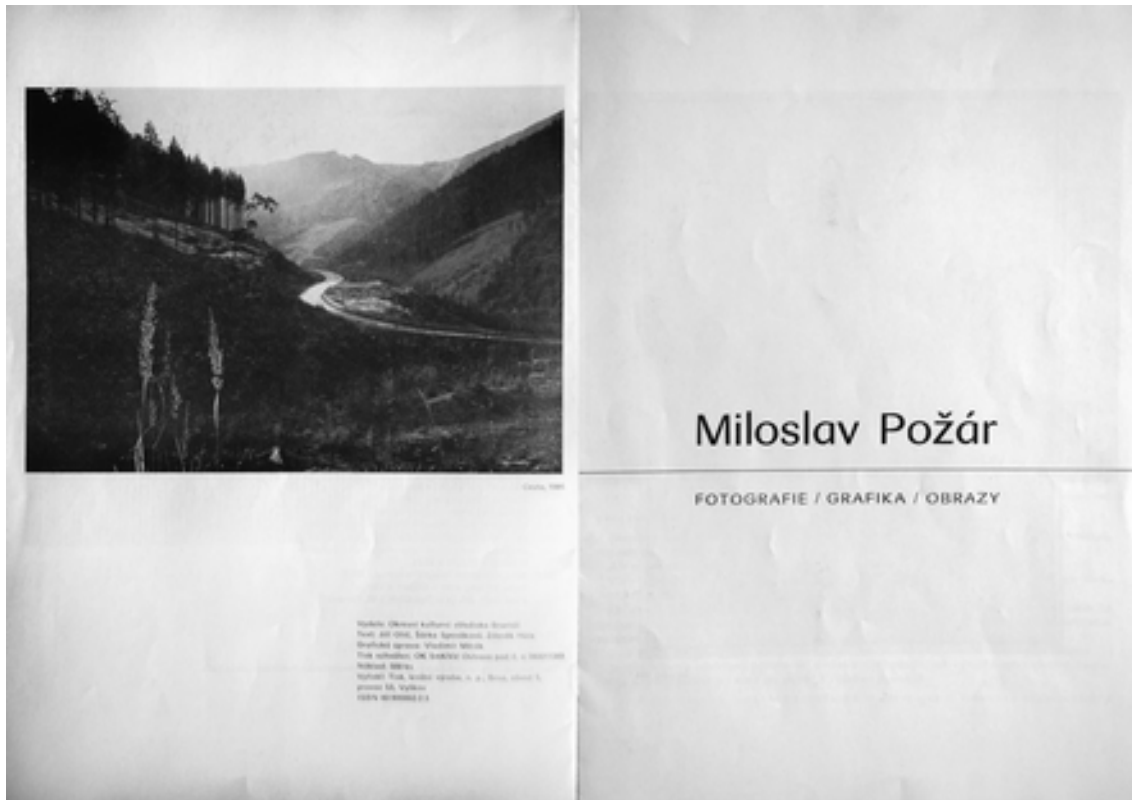
Celkové pořadí jednotlivců

1.	Z. Práček	Četl M. L.	Výrpků	51 b
2.	J. Stejskal	Varnsdorf	Kybič	41 b
3.	K. Kopal	Četl M. L.	Klíč pětik	37 b
4.	T. Kasal	Bratřina n. d.	Spáňovský zvalaš	40 b
5.	J. Kopal	Jihlava	Na vlnách	37 b
6.	J. Štreit	Jihlava	Jihní Morava	35 b
7.-9.	J. Štreit	Chodov	Portrét	35 b
	F. Sedláček	Chodov	Nová tvář	35 b
	A. Motěl	K. Krumlov	Zima	35 b
10.-11.	J. Štreit	Řymařov	Dítě	34 b
	K. Kopp	Letovice	Parabulista	34 b
12.-15.	J. Motěl	C. Krumlov	Dívka s kopret.	33 b
	T. Kasal	Jihlava	Šed	33 b
	K. Kotas	Četl M. L.	Krásá, ale nutná	33 b
16.-17.	M. Froehlska	Svoboda n. d.	Iluzní krajina	33 b
	K. Prokopová	C. Krumlov	Český Krumlov	32 b
18.-22.	K. Kopp	Svoboda n. d.	Motokras	32 b
	M. Froehlska	Svoboda n. d.	Dvorské bouře	31 b
	V. Polun	C. Krumlov	V podchodu	31 b
	J. Leštůvka	Varnsdorf	Alma	31 b
	K. Švéda	Řymařov	Epřv paprku	31 b
	K. Šveer	Brumov	Vrský bahary	31 b
23.-25.	J. Leštůvka	Varnsdorf	Iluzní krajina	30 b
	J. Sedláček	Letovice	Veterán	30 b
26.-27.	M. Froehlska	Svoboda n. d.	Spáňovský	30 b
	Z. Kocina	Jihlava	Česky	29 b
28.-30.	V. Kotasová	Letovice	Portrét v ocelu	29 b
	M. Froehlska	Četl M. L.	Karlův most	28 b
	M. Froehlska	Jihlava	Portrét přítele	28 b
31.-34.	K. Kocina	Svoboda n. d.	Iluzní románek	28 b
	K. Povolný	Brumov	Marša 4	27 b
	J. Stejskal	Četl M. L.	Přednáška	27 b
	K. Šveer	Varnsdorf	Z mého kraje	27 b
35.-40.	F. Beheňský	C. Krumlov	Mistr světa	27 b
	J. Beheňský	Chodov	V krajině	26 b
	K. Švéda	Řymařov	Probusmi	26 b
	M. Froehlska	Jihlava	V protivěti	26 b
	L. Šimáček	Brumov	Čekání na jaro	26 b
	F. Hrubý	Letovice	Přeskok	26 b
41.	K. Povolný	Brumov	Lidé z Jadrana	26 b
42.-43.	H. Fušár	Četl M. L.	Jelčák s Krkono.	25 b
	J. Leštůvka	Řymařov	Katolní kolonie	24 b
44.-47.	M. Froehlska	Varnsdorf	Kobovoz	24 b
	K. Kopp	Jihlava	Ráno	23 b
	A. Geremessgi	Letovice	Jana	23 b
	D. Kotas	Chodov	Národní	23 b
48.-54.	J. Leštůvka	Četl M. L.	Devaglace pokrač.	23 b
	L. Šimáček	Varnsdorf	Spáňovský	22 b
	K. Kopp	Brumov	Sloty a kalendáře	22 b
	F. Křížáček	Letovice	Krajina II.	22 b
	J. Klebaner	C. Krumlov	Marie	22 b
	F. Beheňský	Chodov	Most na Dunaji	22 b
	G. English	Chodov	Tem za vodou	22 b
55.-59.	V. Drbal	Četl M. L.	Naš krajina se stává	22 b
	K. Kotas	Četl M. L.	Odtročenno	21 b
	H. Fušár	Řymařov	Portrét II.	21 b
	M. Froehlska	Jihlava	Reflexy - Brumov	20 b
			Léto	19 b
			A přibál podoba	19 b

Závěrečné hodnocení 5. ročníku mapového okruhu BOHEMIA (archiv Bohumil Švéda)

Obálka katalogu autorské výstavy v Olomouci v Galerii pod podloubím v roce 1985

Obálka autorského katalogu vydaného OKS Bruntál v roce 1989 (archiv M. Požár)

Vnitřní stránky
autorského katalogu
vydaného OKS
Bruntál v roce 1989.
(archiv M. Požár)

okno, 1987

PROTI VŠEM PŘEDPOKLADŮM LOGIKY

Proti všem předpokladům logiky je potřeba umění jako nepochopitelné. Je v něm touha po nepopulárnosti, někdy vypráví věčnou jedinou příběh. Více přijme a více se – proměňuje – vnímá, na klasické, v umění i v životě.
Druhá stránka mladé generace je pop-art, užijem některé plastické, vyjádření plukovník v dílo, které je „překladem“ čerstvého světla vstoupit v postmodernistický diskurs, není pro pamětníka používá mýtné překlada-
paním, vyjádření pohledu k dialogu a k práci. V tom smyslu je vyprávění díla
M i l i a n a v P a r i z i (1988) jedním z retrospektivních důležitých a hro-
zoucího naryvného „příběhu vlnění“ (doprovázeno vlnění vlnění vlnění vlnění
po celém světě), jedním z překladem civilizací, které neměla jít, než být
aktuální.

Všimně tedy, bez romantismu, postmoderní především pop-art, neboť není
se v potvorné bedevitních let odmědných i v Československu, někde vždy
převládá náhly, tj. obrov materiálního tématu vyprávě konvenční společ-

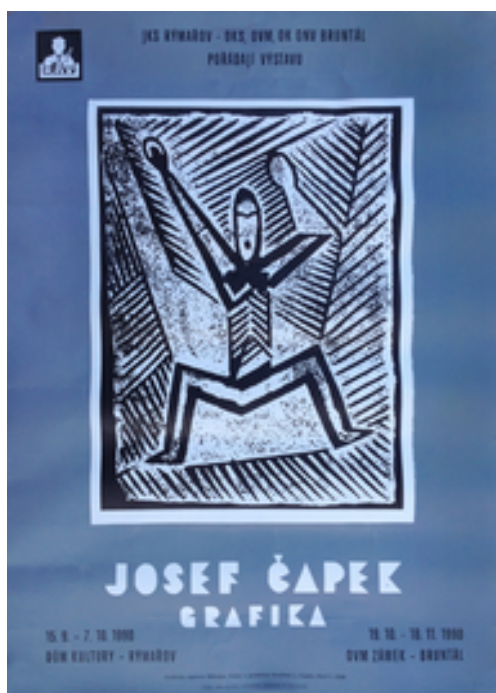

z díla do kade (Kubíkovi), 1987

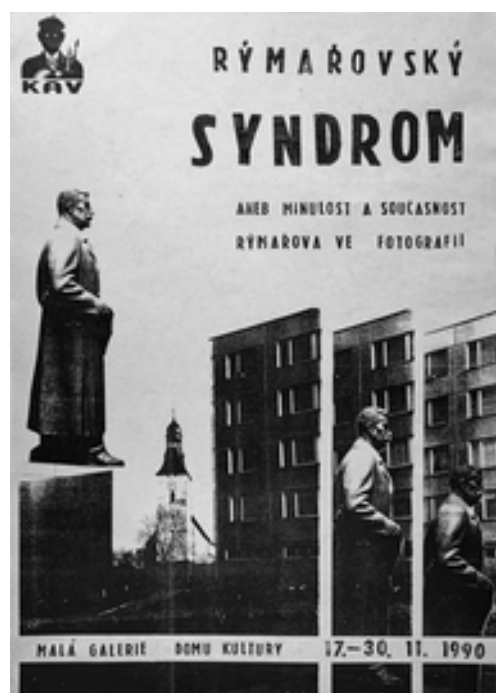
a katilka jsou „otázky“, neboť obklopení, moduluji senzitivně. A v dí-
lech dílech (Žalby, Brno . . .) umění poskytuje na „úroveň doby“ metalu-
rnický jazyk, aby výrazem vyjádřil jeho drahé hodnoty, rozum skvělosti
a konceptuálního momentem, „umění vlnění naší touhy“, řešení a řešení-
skvělosti, že křiž se stáť jediným vlněním a mltováním vlněním.
vyjádřuje jiné stupně prací, jedná to groteska, neboť kláse náli obor-
tantiem. Podobnou poetiku má to článek Poděbrava fotografického díla, kter-
paměť je postavená na grotesknosti civilizací, k čemž region vlnění-
sko vlnění vlnění nepřetržitě předtahu. Druhá část fotografického díla
„oborizontální“, oborizonta a oborizonta přívodu jedná dílo před-
vlnění.

V Bruntálu 15. února 1989

111

Plakát výstavy Josefa Čapka, grafická úprava M. Požár

Plakát ke společné výstavě „Rýmařovský syndrom“ 1990 (archiv M.Požár)

Tiskový výběr zprávy pro časopis Náš domov z roku 1993 (archiv M.Požár)

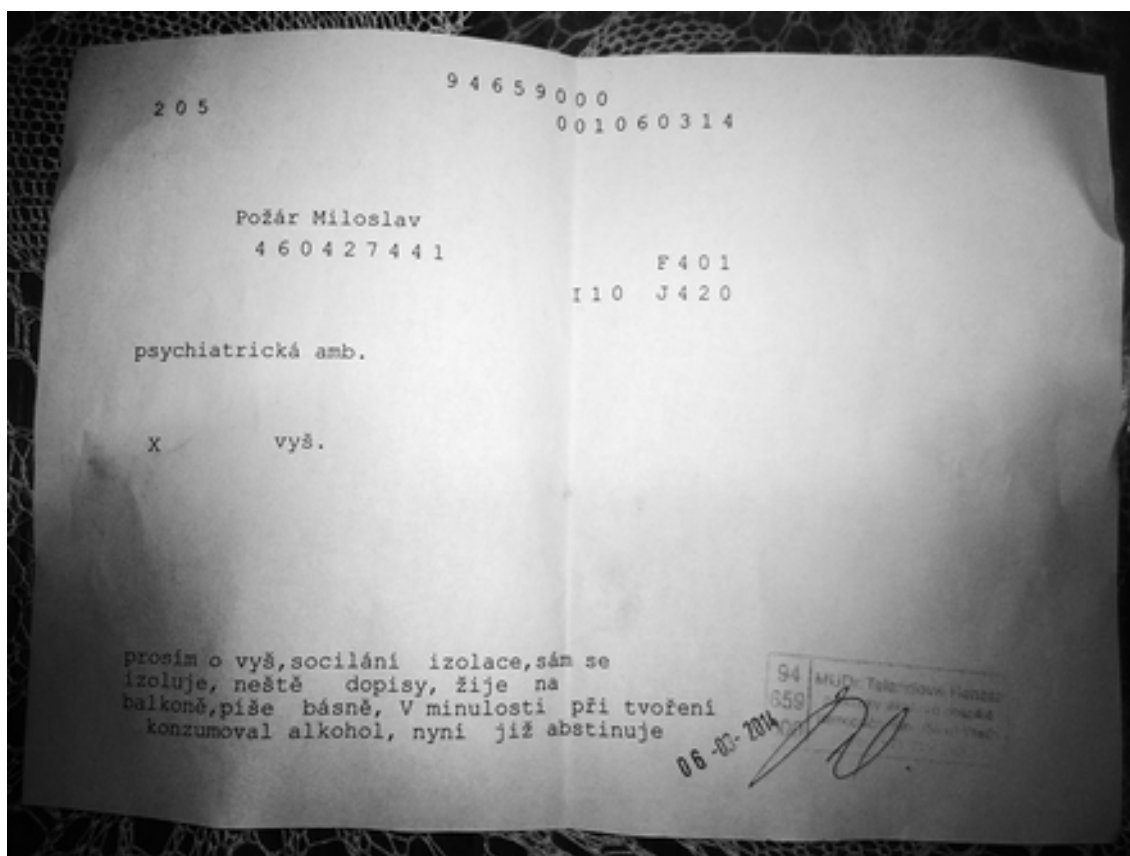
Miloslav Požár v souboru „MiPo“ vsetínského fotografa Roberta Goláně (archiv R. Goláně)

Geologické kladívko M. Požára

„ ...že stejně jako grafika a malíře jej mnozí znají jako excelentního výtvarného fotografa. Rovněž si neodpustím tvrzení, že nejpozději od osmdesátých let již nyní minulého století patřil k neúnavným organizátorům kulturního života a výstavnictví v Rýmařově. Patřil k zakladatelům Klubu amatérských výtvarníků, sdružujícího malíře, grafiky a fotografy z Rýmařovska, jeho členem býval například i Jindřich Štreit. Hodnotné výstavy předních českých výtvarníků přitahovaly podezřívavé estébáky, neboť se často jednalo o autory nechtěné a zatracované. Miloš patřil též ke skupině výtvarníků, kteří přetvořili KAV ve volné umělecké sdružení Octopus při naší galerii. Nemohu ani nevzpomenout, že i tvář muzea nese jeho pečeť, neboť vitriny vznikly i z jeho návrhu...“³

³ Ze společné výstavy Leona Křížová, Miloslav Požár, středa, 26 Zář 2012, autor zkrácené verze textu Mgr. Jiří Karel

Lékařská zpráva – k přijetí do péče Charity Vsetín si musel M.Požár v roce 2014
zajistit posudek psychiatrické ambulance